

ORDNER ER.

f 11
1

ex. 36

S. Marid 3272/00702/62/G
31 december 1962.

MARINE ENLICHTEGENE DIENST

VERHOORINGEN RAPPORT

1 december tot 18 december 1962

NO. 2502

DISTRIBUTIELIJST

			requ's
Staatssecretaris van Defensie (Marine)	23/10/63 vern	ex. 1	7/63
Chef-Staf Inspekteur-Generaal der Koninklijke marine	vern. 9/6/64	2	8/63
Bevelhebber der Zeestrijdkrachten d.t.v. plv.CMS	12/11/63 vern	3	9/63
Vlagofficier materieel	28/12/64 vern	4	10/63
Vlagofficier personeel	vern. 18/3/63	5	11/63
Vlagofficier marine-luchtvaartdienst	vern. 4/12/63	6	12/63
Hoofd bureau luchtvaart van de marinestaf	28/1/64 vern	7	13/63
Chef marine-verbindingsdienst	vern. 6/8/63	8	14/63
Hoofd bureau organisatie van de marinestaf	23/10/63 vern	9	15/63
Hoofd bureau operaties van de marinestaf	vern. 1/3/63	10	16/63
Directeur marine-stafschool	vern. 15/3/63	11	17/63
Hoofd bureau wetenschappelijk onderzoek	8/7/65 vern	12	18/63
* Commandant der Zeemacht in Nederland	15/7/65 vern	13	19/63
* Commandant onderzoekdienst	d/100B vern. 1/4/65	14	20/63
* CMM Willomsoord	door COZD vern. g.s.-66	15	21/63
* CMM Amsterdam	17/6/64 vern. van Soeren	16	22/63
* CMR Maas	d/Soeren vern.	17	23/63
* CMM Vlissingen	vern. 15/5/63	18	24/63
* Commandant smaldeel 1 (cdt. Hr.Ms. kruiser t.i.)	d/Soeren vern.	19	25/63
* Commandant smaldeel 5 (cdt. Hr.Ms. "Karel Doorman" t.i.)	23/12/63 vern. van Soeren	20	26-26.64
* CMLD Nederland (CMVKV t.i.)	vern. d/100B	21	27/63
* Commandant mijnendienst Nederland	d/100B vern.	22	28/63
* Commandant marinekazerno Erfprins	d/100B vern.	23	29/63
* Commandant NAVGIS (Opl.)	door SOI Z.M.Ned. vern. 1-9-66	24	30/63
* Commandant Hr.Ms. "Zecarend"	door SOBEN Z.M.Ned vern. 24-5-66	25	31/63
* Commandant Verbindingsschool	door VBS vern. g.s.-66	26	32/63
Commandant Korps Mariniers	ut/vern.	27	33/63
Commandant der Zeemacht in de Nederlandse Antillen d.t.v.	vern. d/ SOI-ZMNederlandse Antillen u-s-66	28	34 t/m 36
Marino Attaché Bonn	vern. 19/3/63	29	21/63
Marino Attaché London	vern. 14/8/64	30	22/63
Marino Attaché Canberra	vern. 3/6/64	31	23/63
Marino Attaché Washington	"	32	24/63
RNNLO Singapore	door man vern. 27/8/65	33	25/63
Marino-inlichtingendienst	doorspore 24/6/65 vern.	34	26/63
* d.t.v. SOI-ZMNederland.	"	34	t/m 36

ca. 36 trainer
 " 37 line ca. H-I^a VII-V 9/10/63 } 23/10/63 vern. in Tjeer
 " 34+35+30 lgt. kust

106. Sovjet-oefeningen raketlegers, luchtstrijdkrachten en vloot. (Sovjet-Pers).
(F/6) (13 dec. '62).

Hot dagblad van het Sovjet Ministerie van Defensie bevatte 13 december 1962 een mededeling inzake gecombineerde oefeningen door raketlegers, luchtstrijdkrachten en de vloot, gedurende de periode van 15-25 december 1962 in het gebied van de Barondssee en de Kara Zee. Schepen en vliegtuigen werden gewaarschuwd voor de risico's, die gepaard gaan met het schenden van de grenzen der gevaar-zône, welke begrensd wordt door de verbindingslijnen der volgende coördinaten:

72.20 N - 35.30 E
70.30 N - 42.00 E
69.50 N - 55.30 E
72.20 N - 65.00 E
79.00 N - 77.00 E.

210. Joego-Slavië.

211. Sovjet aanbiedingen aan Joego-Slavië (april-september '62).

(Marid).

Door de USSR werden de volgende voorstellen gedaan aan de Joego-Slavische regering tijdens het bezoek van Gromiko aan Belgrado (april '62), bij de onderhandelingen van de Joego-Slavische economische delegatie in Moskou (juli '62), en bij het bezoek van president Breznev aan Belgrado (september '62):

- a. De Sovjet-Unie zou crediten op lange termijn verstrekken aan Joego-Slavië en zoveel tarwe leveren als nodig is zolang Joego-Slavië het verlangde. Ploegen technici en experts zouden worden gezonden om de Joego-Slavische economie gezond te helpen maken. De Joego-Slavische economische delegatie gaf de Sovjet-Unie een volledig beeld van de economische toestand van hun land.
- b. Wapens, raketten inbegrepen, zouden worden verstrekt om aan alle Joego-Slavische behoeften op dit gebied te voldoen. Technici en wetenschapsmensen zouden uit Rusland worden gezonden om de Joego-Slavische wapenfabrieken te moderniseren.
- c. Joego-Slavië zou spoedig lid van het Warschau-pact worden.
- d. Joego-Slavië zou vier eilanden in de Adriatische Zee aan de Sovjet-Unie verpachten, te weten: Korcula, Brac, Mijet en Katar. Twee hiervan waren onbewoond en twee zouden ontruimd moeten worden. Een militaire missie van de Sovjets bezocht deze eilanden in mei 1962 om zich te vergewissen van hun waarde als bases.
- e. De Sovjet-Unie zou een oplossing voor het Albanese probleem vinden. Albanië zou door Joego-Slavië worden opgenomen als een achtste republiek.
- f. Het Joego-Slavisch-Bulgaarse grensconflict zou worden beslecht in het voordeel van Joego-Slavië.

De Controle Commissie (CC) van de Joego-Slavische Communistische Liga heeft de aanbiedingen van de Sovjets besproken en heeft ze, onder leiding van President Tito, van de hand gewezen. De CC verwacht, dat President Tito de aanbiedingen opnieuw zal bespreken als en wanneer hij naar Moskou gaat of als, zoals te voorzien is, Chroestsjev naar Belgrado komt. De CC was van mening, dat de Sovjet-Unie de tijd van aanbiedingen te doen bijzonder goed gekozen heeft vanwege de moeilijke economische situatie waarin Joego-Slavië verkeert en de vooruitzichten van nog een zeer slechte oogst.

300. MIDDELLANDSE ZEE EN NABIJE OOSTEN: g.b.

400. VERRE OOSTEN.

410. China de laatste 50 jaar.

In het Verre Oosten neemt het communistische China een steeds voorname plaats in, deels door zijn agressieve optreden jegens zijn buuren, deels ook door zijn enorme inwonertal (5 à 700.000.000), die voor het eerst in de geschiedenis allen tegelijkertijd één doel nastreven: de wereldheerschappij van het Communisme. Hoewel dit intern tot geweldige spanningen heeft geleid, heeft de brute dwang van de Chinese communistische partij als resultaat gehad dat praktisch de gehele wereld met ingehouden adem China, de ontwakende draak, schijnt gade te slaan. Hoe is het zover gekomen?

In het jaar 1911 brak spontaan een revolutie los, die een einde maakte aan de oudste dynastie ter wereld. Hoewel in februari 1912 de republiek werd uitgeroepen, was het enorme rijk nog niet tot rust gekomen. Een tweede revolutie barstte enige jaren later los, die, met krachtige steun van Sovjet-Rusland, de eerste republiek wegvaagde. In de revolutionaire partij die hierbij de leiding had, de Kwo Mintang onder leiding van dr. Soen Yat-son, ontstond tenslotte wrijving tegen de zeer grote Russische invloed. General Tsjiang K'ai-sjek, de militaire leider van de partij, wist de Communisten uit de partij te weren en na de dood van dr. Soen Yat-son de macht in het land in handen te krijgen. Nu volgde een jarenlange strijd tussen de nationalistena, zoals de leden van de Kwo Mintang zich nu noemden, en de communisten. Tijdens de 2e wereldoorlog werd een wankel gowapande vrede tussen de nationalistena en de communisten gesloten om tesamen de Japanners te bestrijden. Na de oorlog laaide de strijd wederom fel op. De communisten die zich aanvankelijk uitgaven voor landhervormers en de boeren eigen grond beloofden, waren daardoor in staat ongelimiteerd reeruten van het platteland voor hun legers te betrekken. De Amerikaanse generaal Marshall trachtte tevergoefs in dit conflict te bemiddelen. Generalissimo Tsjiang K'ai-sjek's legers werden echter verslagen, dat kwam mede omdat de Chinese bevolking mede van de voortdurende oorlogvoering Mao Tse-toeng, de leider van de communistische partij, over het algemeen welwillend had ontvangen. Men moende dat de regering van de communistische leider onmogelijk slochter kon zijn dan die van het corrupte bewind van Tsjiang K'ai-sjek. Mao Tse-toeng werd de eerste premier van China. Zo gelukte het de communisten, wat de formidabele Japanse legers in acht jaar niet klaar hadden kunnen spelen; de bezetting van het gehele Chinese rijk. Met uitzondering van een legertje van 20.000 soldaten dat zich in Noord Birma terugtrok waren de nationalistische legers in de zomer van 1950 van het vasteland verdreven. Tsjiang K'ai-sjek vestigde zich op Formosa en trachtte vanuit de hoofdstad Taipoh zijn terugkeer naar het vasteland voor te bereiden.

Expansie.

Het nieuwe bewind teonde zich met deze overwinning niet vergenoegd en startte onmiddollijk met expansie. Het eerste slachtoffer was Zuid-Korea. Nadat de Noord Koreaanse legers door een in allerijl gevormd UN-leger waren verslagen en vernietigd, mengde zich een Chinees miljoenena "vrijwilligers" leger in de strijd.

Deze beperkte oorlog duurde tot 1953, toen een wapenstilstand aan een uitzichtloze stellingsoorlog een einde maakte. Ondertussen was in 1951 Thibet aan de bourb gekomen. In september 1951 trokken Chinese troepen de hoofdstad Lhasa binnen. Ook aan het praktisch onmiddellijk na de oorlog ontstane conflict tussen Frankrijk en zijn voormalige kolonie Indo-China besteedden de Chinese communisten hun aandacht. De Noord-Vietnamese legers van Ho Tsjih-Minh werden in toenemende mate van geld en materiaal voorzien en zelfs werden hun troepen op Chinees grondgebied afgericht en opnieuw uitgerust. Ondanks herhaalde misoogsten en andere tegenslagen in China ging Mao Tse-toeng voort te pogen zijn gezag over de nabuurstaten uit te breiden. Zo mengde hij zich ook in het eveneens vlak na de oorlog ontstane conflict in Malakka, waar het teruggekeerde koloniale bewind van Engeland een einde probeerde te maken aan de terreur van rondstroponde guerilla-bonden, voornamelijk uit Chinese bestaande. Na 1950 kreeg deze oorlog krachtige steun uit China. Enkele jaren later werd zelfs de Britse Hoge Commissaris door communisten nabij zijn zomerresidentie te Kocala Loempoer vermoord. De Engelsen namen daarop de oorlog krachtig ter hand, o.a. door duizenden specialisten in de oerwoudstrijd uit Afrika naar Malakka te halen en op grote schaal Dajaks uit Borneo te gebruiken om de communistische guerilla bonden op te sporen. Nog belangrijker was dat men de bevolking het sprookje van de communistische onoverwinnelijkheid kon ontnemen en er een geloof in eigen kracht voor in de plaats wist te stellen. Dit betekende het einde van de Chinese guerilla. Het jaar 1957 bracht onafhankelijkheid voor de Maleise federatie, maar het duurde tot juli 1961 voor de uitzonderingstoestand kon worden opgeheven. Deze had toen 12 jaar geduurd. In dit gebied kroeg het Communisme een goduchte nederlaag te incasseren. In 1959 verontrustte China daarop de wereld door een dreigende actie tegen de door de troepen van Tsjiang K'ai-sjek bezette eilanden Quemoy en Matsoo. Het schon even dat China op een wereldconflict aanstuurde, waardoor het zelfs tot een ernstige crisis tussen Washington en Taipeh kwam. Hoewel het niet tot een aanval op de eilanden kwam, hadden de communisten in zoverre succes, dat de Amerikanen Tsjiang K'ai-sjek ertoe brachten zijn denkbeelden over de herovering van het vasteland nu maar definitief op te geven.

Wrijvingen tussen China en Rusland.

Hoewel China steeds uitdrukkelijk het Russische leiderschap had aanvaard, bleek vooral na de dood van Stalin, dat Moskou en Peking lang niet zo eensgezind waren als zij de buitenwereld wilden doen geloven. Dit was vooral gebleken bij Chroostsjow's onderhandelingen met Tito, om deze laatste weer in het communistische kamp binnen te voeren. De Chinese waren, vermoedelijk om zuiver doctrinaire redenen, hier tegen fel gekant. Eveneens kwam dit tot uiting bij de breuk met Albanië, waarbij de Chinese zich duidelijk toegenover Moskou stelden. Ook Laos leverde conflictstof. China beschouwde dit gebied als te behoren tot zijn invloedssfeer, zodat Moskou's onderhandelingen met Washington herhaaldelijk op niets uitliepen omdat de Chinese zich niet aan de gemaakte afspraken hielden.

De grensgebieden tussen Thibet en India.

De gebeurtenissen in Thibet hadden niet nagelaten een diepe indruk in India te maken.

China had namelijk in 1951 nadat Chinese troepen het land waren binnengedrongen met dit land een overeenkomst gesloten, waarin onder andere werd vastgesteld, dat de Tibettaanse gewesten zelfbestuur zouden behouden, maar dat het land door Chinese troepen bezet zou blijven.

In 1952 werd echter het leger van Thibet ontbonden en het personeel in een nieuwe communistische strijdmacht ingedeeld. De Chinezen trachtten geleidelijk aan hun greep op het land en zijn bewoners te versterken.

Dit leidde op de duur tot openlijke opstand, die door de Chinezen bloedig werd onderdrukt. De Dalai Lama, de geestelijke leider van het land, vluchtte daarop naar India (1960), waar hem door de regering gastvrijheid werd verleend. Nehroe gaf hem daarbij in een persoonlijk onderhoud te verstaan dat hij beter naar zijn hoofdstad Lhasa kon terugkeren en dat hij van India geen steun kon verwachten bij een verzoek om de Tibettaanse zaak bij de Verenigde Naties voor te brengen. Zo zien wij dat Nehroe steeds voor een zogenaamde "neutralistische" koers trachtte te sturen en daarbij geneigd was meer van Moskou en Peking door de vingers te zien dan begrip op te brengen voor het standpunt van het Westen.

Toen echter China blijk gaf ook de begerige blik op zijn land te hebben geworpen, verkoelende aanvankelijk hartelijke nabuurbetrekkingen. Reeds in 1960 deden in India geruchten de ronde, dat Chinese troepen in Thibet zich niets van de grenzen met India aantrokken. Peking verwoot India dat zij toestonden dat op India's grondgebied uitgewoken Thibettanen verzet tegen de "wettige" Chinese regering organiseerden. Nadat in New Delhi berichten waren binnengekomen dat Chinese leiders zich hadden uitgelaten dat spoedig ook Ladakh (in het noord-oosten van Kashmir), het noordelijk grensgebied van Assam, en de gebieden Sikkim en Bhutan zouden terugkeren naar het grote Chinese moederland, nam de spanning in India toe. Eind augustus 1960 bevestigde Nehroe in het Indische parlement dat het Chinese Bureau voor Buitenlandse Betrekkingen in Lhasa Indiërs had ontraden pelgrimstochten naar Thibet te ondernemen omdat er strafexpedities tegen opstandige Thibettanen aan de gang waren, waardoor de veiligheid van pelgrims niet kon worden verzekerd. Enige dagen later gaf hij toe dat enige honderden Chinese soldaten het noordelijke grensgebied van Assam waren binnengevallen en dat bovendien Chinese troepen waren gesignaleerd in Ladakh en NO-Kashmir. Nu was dit laatste niet nieuw, want reeds in 1957 hadden Chinese troepen stukken van Ladakh bezet en er zelfs een weg aangelegd. De Indische regering had hiervan niet veel ophof gemaakt omdat het een van ouds omstreden gebied was, maar ten aanzien van Assam kon men dat niet zeggen. Nota's en protesten vlogen heen en weer, waarbij Peking erop wees dat India een grens aanvaardde die in de koloniale tijd was vastgesteld, zonder dat China daar zijn goedkeuring aan had gehecht. Op Nehroe werd krachtige druk uitgeoefend om scherpe maatregelen te nemen. Hij bleek daar evenwel niet voor te vinden te zijn. Aan de andere kant waren de gemoderen in India toch zo verhit geraakt, dat hij meende niet op het voorstel van Tsjow En-Lai in te kunnen gaan om samen te komen om het conflict te bespreken.

Hij stelde de eis dat eerst de Chinese troepen teruggetrokken moesten worden voordat dit kon gebeuren. Peking ging hierop echter niet in. Toen Chroestsjow in 1960 op doorreis naar Indonesië ook enkele dagen in New Delhi verbleef, had men algemeen aangenomen, dat hij een met Peking geheel doorgesproken bemiddelingsvoorstel bij zich zou hebben. Nehroe had daar immers meerdere malen om gevraagd. Groot was dan ook de teleurstelling van de Indiërs toen hij slechts een paar versloten gemeenplaatsen over vrede en vriendschap uitsprak. Men maakte hem het verwijt dat hij niet wilde bemiddelen, want destijds leek het nog ongeloofwaardig, dat hij het eenvoudigweg niet kon. Langzamerhand bleek echter dat de Chinezen Chroestsjow geen kans meer gaven invloed uit te oefenen op hun nationale aangelegenheden. De grenskwestie met China bleef echter slopende. In augustus 1962 bereikte het aantal gewisselde nota's de 400!

Positie van India.

Eind oktober 1962 kwam plotseling het alarmerende bericht dat China zijn troepen nu in grote hoeveelheden de grens had overgezonden. Het was nu geen incident meer, maar een oorlogstoestand. Toen bleek dat aan Chinese zijde ook tanks werden ingezet, deed Nehroe een beroep op het volk van India: "Gemeenschappelijk de grootste bedreiging die India sinds zijn bestaan heeft gekend, te helpen afweren." Het Indiase volk werd geschokt, doch stelde zich met inbegrip van de communistische partij achter de regering in de veroordeling van deze agressie. Na enige dagen gearzeld te hebben verklaarde de Russische pers zich voor China.

Premier Nehroe wordt door velen beschouwd als de opvolger van de grote Chandi, de grote pacifist aan wie India in hoofdzaak zijn vrijheid te danken heeft. Ondanks zijn agressieve houding tegen zijn nabuurlanden heeft Nehroe zich als de grote advocaat voor de vrede in de wereld weten uit te geven. Nu moest hij echter verklaren: Wij hebben ons hierdoor gerealiseerd dat wij het contact met de werkelijkheid van de moderne wereld hadden verloren en leefden in een kunstmatige atmosfeer van eigen maaksel. Wij moeten ons als de Britten gedragen ten tijde van Duinkerken. Zij hebben immers ook niet opgegeven en doorgevochten tot de overwinning.

India kocht daarop wapens in Engeland ondanks een Russische waarschuwing dit niet te doen. Ook Amerika loverde in een snel georganiseerde luchtbrug wapens. Moskou stuurde toen de Indiase vliegers, die gekomen waren om tevoren gekochte MIG straaljagers te halen, zonder vliegtuigen naar huis. Na lange aarzeling kondigde Moskou na enige tijd aan dat de vliegtuigen toch geloverd zouden worden. Ook kwamen zij half november met een bemiddelingsvoorstel dat meer in het belang van India dan van China was.

Het is duidelijk dat Nehroe, de pacifist en prediker van de vroedzame coëxistentie, als uit een droom is ontwaakt. Hij die altijd de steun en vriendschap van de communisten zocht, moet nu plotseling zijn land tegen datzelfde communisme verdedigen.

India, dat zich in het verleden tegenover zijn naaste burens zeer krijgsvol gedragen heeft, moet nu plotseling zijn troepen concentreren op punten van de grens, die maar schaars bezet waren.

3/4 van het Indiase leger stond aan de Pakistaanse grens en in Kashmir. India zou nu als lid van het Gemenebest de hulp van Engeland of een der andere leden kunnen inroepen. Nog niet zo lang geleden is immers aanvaard, dat een aanval op één land van het Gemenebest automatisch Engeland, zo niet ook de andere Gemenebest landen in het geweer zou roepen. Mogelijk heeft India noggeen verzoek om hulp gedaan omdat het hoopt het conflict met eigen middelen af te kunnen.

De ontwikkelingen van eind november 1962.

Tengevolge van de voortdurende massale aanvallen van de Chinese troepen werden de India's stap voor stap teruggedrongen. De Chinezen volgden daarbij dezelfde tactiek als in Korea. Frontale aanvallen in grote golven, waarbij honderden aanvallers werden weg-gemaaid.

Telkens stormden echter weer nieuwe golven voorwaarts, gillend en krijsend en struikelend over hun eigen doden en gewonden. Het was duidelijk dat het kleine Indiase leger hier niet tegen opgewassen was. Ondanks heldhaftige weerstand werden de Indiase stellingen en versterkingen opgerold of ingesloten.

In Assam wisten de Chinezen na een geslaagde doorbraak van de frontlinie een grote Indiase macht te omsingelen en ver naar het zuiden door te stoten. De indruk ontstond al spoedig dat er geen sprake meer was van een geordende terugtocht van het Indiase leger. Tezpoer op ca 100 km van het front waar het hoofdkwartier van het Indiase leger was gevestigd, werd al spoedig overstroomd met vluchtelingen. Deze trachtte men met gerequireerde schepen langs de Brahmapoetra af te voeren.

Op 20 november gaf een woordvoerder van het Indiase Ministerie van Defensie bekend dat de Chinese troepen de laatste verdedigingslinie voor Tezpoer in de vlakte van Assam hadden doorbroken. Daarop reden in de stad politie-joebs rond en riepen de bewoners op om loopgraven te graven. Deze oproep was voor vele bewoners de aanleiding om zo snel mogelijk de benen te nemen. Duizenden mensen stroomden met hun schamele bezittingen onder hun arm naar de oevers van de heilige rivier in de hoop een plaatsje op een schip te veroveren. Ambtonaren verbrandden hun documenten en bankbedienden wierpen bankbiljetten ter waarde van miljoenen op stapels en staken er de brand in. De paniek werd nog groter toen bekend werd dat de autoriteiten de deuren van de gevangenis en van het Frankzinnigengesticht hadden opgezet. Honderden gevangenen, onder wie beruchte moordenaars, stroomden door de stad. Beeren lieten hun vee vrij en verbrandden hun huisraad en gingen er van door onder achterlating van de bijna rijpe oogst op de velden. In deze wanhopige situatie hield premier Nehroo een radio-toespraak tot het Indiase volk. Hij zei hierin onder meer: "India zal tot het bittere einde doorvechten en nooit een compromis sluiten. Dit is onze eerste onafhankelijkheidsoorlog", riep Nehroo uit.

Als een donderslag bij heldere hemel kwam toen het bericht uit Peking dat China het vuren zou staken en 20 km achter de grens van 7 november 1959 zou terugtrekken. Het voorstel kwam erop neer dat de Chinezen het pas veroverde gebied van Assam zouden ontruimen, maar in het noordwesten een groot deel van Ladach bezet zouden houden.

Inderdaad hielden zij woord en op 21 november 1962 werd het vuren gestaakt.

India staat nu voor de keus: Praten op Pekings voorwaarden of doorvechten. De voornaamste Indiase bladen wensen dat er doorgevochten zal worden tot het land van aanvallers is gezuiverd. Engeland en Amerika gaan ondanks het eenzijdige Chinese bestand voort met de verstrekking van de gevraagde militaire hulp.

Wat kan de reden zijn van deze plotselinge Chinese handelwijze?

De vraag die Nehroe op het ogenblik waarschijnlijk kwelt is waarom Peking zo onverwachts de strijd staakt op het ogenblik dat zij op het punt staan naar de Assam-vallei door te breken. Men zou kunnen veronderstellen dat het hun meer om Ladach in Kasjmir is begonnen dan om de grensgebieden in Assam. Maar dat is nog geen reden om vrijwillig de veroverde gebieden prijs te geven voor het begin van de onderhandelingen. Ze zouden immers een prachtig ruilobject kunnen vormen om India ertoe te brengen afstand te doen van zijn aanspraken op het door Peking geëist deel van Ladach. Misschien ook ligt de oplossing in de militaire sfeer. Er wordt verondersteld dat de Chinezen in het nadeel zouden komen als zij de open vlakten van Assam zouden betreden, waar het India veel gemakkelijker zou vallen zijn zware materiaal in te zetten, terwijl China al zijn aanvoer over nauwe, bijna ontoegankelijke, bergpassen moet aanvoeren. Tevens wordt nog gewezen op de naderende winter, die de Chinese aanvoer zou kunnen belemmeren. Dit argument is niet sterk, als wij bedenken dat de winter in Korea, zoals vele Nederlandse vrijwilligers daar hebben kunnen constateren, ook geen belotfel is geweest voor het Chinese opperbevel om grootscheepse operaties uit te voeren. Bovendien was het in dat geval veel eenvoudiger geweest om de operaties ter plaatse te stoppen en zich in te graven.

Onvermijdelijk is ook dat men zich de vraag stelt in hoeverre Rusland druk heeft uitgeoefend op China. In ieder geval blijkt nu uit de Chinese pers dat Mao Tse-toeng plotseling gevoelig is geworden voor het reeds veel eerder door Moskou naar voren gebrachte standpunt, dat India door het Chinese offensief in het westelijke kamp wordt gedruwd, hetgeen weer tot een nieuw isolement van het Sovjet-blok zou kunnen leiden.

Hoe dat ook zij, de Chinezen hebben heel handig van de nood een deugd gemaakt. Zij bewijzen nu hun "vredeswil" door hun troepen in het oosten terug te trekken en onderhandelingen voor te stellen. Daarmee brengen zij premier Nehroe in een uitermate moeilijk parket. Hij heeft immers altijd beweerd dat er pas gepraat kan worden als de Chinese troepen van India's grondgebied zijn verdwenen. Nu doen de Chinezen dat inderdaad in het oosten, maar houden in het westen het gebied waarop zij aanspraak maken eenvoudig bezet.

Zal Nehroe nu besluiten de oorlog voort te zetten terwille van een stuk grond, waar de Chinezen jarenlang hun gang konden gaan en zelfs een weg over aan konden leggen, zonder dat de India's het zelfs maar bemerkten? Voor de Indiase trots is het misschien aantrekkelijker om van de Chinese terugtocht gebruik te maken en met de Brits-Amerikaanse wapenhulp te proberen om Ladach te heroveren.

Maar de Indiase militaire tegenslagen van de laatste tijd manen tot voorzichtigheid, terwijl tevens maar moet worden afgewacht wat Moskou gaat doen als India de rollen gaat omdraaien en met Westerse hulp een offensief tegen de Chinezen begint. Er lijkt daarom veel voor te zeggen om in dit stadium op matiging en onderhandelingen aan te sturen. Dit verschaft Londen en Washington tevens een adem-pauze om te overwegen of het nu wel raadzaam is Rusland en China via een Indias offensief weer naar elkaar toe te dringen. Overigens moeten wij ons er wel voor wachten uit deze gebeurtenissen te concluderen dat India nu wel genoeg zal hebben van het neutralisme. Dit zou een te voorbarige conclusie zijn, waarbij de wens misschien de vader is van de gedachte. India zal het beginsel van neutraliteit in de betekenis van afzijdigheid van de grote machtsblokken, niet gauw prijs geven. Want niet de neutraliteit is de oorzaak van Indias zwakte aan de noordergrenzen, maar zoals Nehroe in het begin reeds zeide: het verlies van het contact met de werkelijkheid. Die werkelijkheid was, is en zal altijd zijn: het agressieve karakter van het communisme, waar ook ter wereld. De crisis rond Cuba heeft dat nog eens duidelijk gesteld. Wie zich niet wapent tegen deze agressiviteit, wie niet voortdurend waakzaam is voor dit gevaar, verliest "het contact met de werkelijkheid", of men nu "kapitalistisch", "neutralistisch" of "socialistisch" of wat dan ook is. Het neutralisme en het meestal in één adem genoemde beginsel van "vreedzaam overleg" is tegenover het communisme slechts te handhaven op basis van eigen militaire kracht en de wil die kracht ook te gebruiken, indien de nationale belangen worden bedreigd.

502. Het Russisch-Chinese conflict. (MARID)

De kern in het conflict tussen Rusland en China is de al of niet erkenning van Moskou's leiding in het communistische kamp en de communistische wereldbeweging.

Vanaf de tijd van Lenin heeft de leidinggevende groep in Rusland zich het recht toeëigend een ijzeren controle over de communistische bewegingen in de hele wereld uit te oefenen.

Iedereen moest naar Moskou kijken voor de juiste partijlijn en in geval van weigering werd de betrokkene disciplinair streng gestraft. In geval van een aanhoudende weigering werd de schuldige uitgestoten uit de wereld-beweging (Joegoslavië).

Peiping heeft nu duidelijk dit Russische leiderschap verworpen.

Hoewel China erkent dat Rusland de grote krachtbron in het bloc is, ontkent Mao iedere autoriteit van Rusland buiten zijn grenzen. Zij willen heer en meester in eigen land zijn. Men gaat zelfs nog verder: China staat op zijn recht, iedere beslissing of politieke richtlijn, die het niet wenst te accepteren, te bekritisieren of zelfs tegen te werken.

Dat dit niet slechts een theoretisch twistgesprek is, blijkt uit de gevallen waarin de Chinese communisten openlijk Moskou's wenssen hebben getart.

Hoewel zij geen namen noemen, hebben zij vernietigende kritiek op besluiten, politieke richtlijnen en acties van Moskou uitgeoefend. Zij hebben actief gewerkt aan het ondermijnen van het prestige van het Russisch leiderschap en het ondergraven van de steun aan Moskou vanuit andere landen en partijen.

Rusland vocht terug afwisselend met "zachte woorden" en met dreigementen, ja zelfs met sancties, maar alles zonder succes.

Het resultaat is geweest, dat de fundamenteën van de communistische wereld, zoals Lenin die organiseerde en Stalin behield, verbrijzeld zijn: Er is niet langer meer een eenhoofdige commando en één juiste strategische en tactische partijlijn, gedirigeerd vanuit één wereldcentrum.

Bovendien lijkt het nu onmogelijk deze verdeeldheid over de vraag van het oppergezag nog bij te leggen.

Dit kan slechts opgelost worden doordat de ene of de andere partij het hoofd in de schoot legt en zijn zienswijze herziet.

De Russen kunnen geen daadwerkelijke concessies doen zonder de verliezen, die de Chinezen hen hebben toegebracht, te erkennen en te accepteren, en zonder het feit te accepteren, dat waarschijnlijk nog meer verliezen zullen volgen.

De Chinezen kunnen niet terugtrekken zonder al hun pogingen sinds 1956 om Moskou te dwingen een fundamentele verandering in krachthoudingen in de communistische wereld te accepteren, op te geven. Voor Moskou zou het toegeven op enig punt van belang, betekenen, dat het China een niet te accepteren stem gaf in de beslissingen van de Sovjet-politiek.

Voor Peiping zou toegeven niet alleen betekenen dat de Chinese partij, maar het gehele Chinese gouvernement en de 500 à 700 miljoen zielen tellende bevolking ondergeschikt werd gemaakt aan de beslissingen van een vreemde partij.

Dat één van de twee in staat zou zijn zulke offers te brengen, is bijna onvoorstelbaar.

De schour tussen Peiping en Moskou heeft een sterke invloed gehad op de gehele communistische wereldbeweging.

Moskou heeft op alle mogelijke manieren getracht alle partijen in de wereld naar zich toe te trekken en zo China te isoleren.

Hierin zijn zij niet geslaagd. Alle Aziatische partijen, behalve die van India en Buiten Mongolië, steunen Peiping min of meer, of blijven neutraal.

Bovendien steunen fracties binnen het kader van andere partijen openlijk de Chinese zienswijze, dat Moskou geen zeggenschap heeft over andere partijen en volken. Deze zienswijze trekt kennelijk wel aan.

Uit dit geheel komt niet slechts een polarisatie van de wereldbeweging rond twee centra, maar een steeds groeiend splinterproces. Het Albanese avontuur illustreert de diepgaande revolutie, die plaats vindt in de communistische wereld.

Moskou heeft, omdat Albanië naar het Chinese standpunt overhield, op alle mogelijke manieren geprobeerd om ze weer in het gelid te trekken. Dit is niet gelukt; daarentegen deden de Albanen heftige, openlijke aanvallen op het Sovjet-leiderschap.

Rusland stootte Albanië uit het Warschau-pact en het economische hulp-pact en staakte zowel partij- als staatsbetrokkingen.

Maar China prees en prijst nog steeds Albanië als de onwrikbare verdediger van het Marxistisch Leninisme.

En, wat een verrassing voor Moskou moet zijn geweest, een aantal andere partijen weigerde samen te werken in de veroordeling van Albanië.

Een van de belangrijkste punten van wrijving in het communistische kamp is een botsing tussen de nationale belangen van de twee grote communistische machten.

Het concept van de Russen is: "Zoals Rusland doet, zo zal de communistische wereld doen", er van uitgaande, dat Rusland boven alles gaat, met inbegrip van de belangen van het eigen land. De Chinezen zien dit totaal anders. Zij vinden dat de communistische samenleving een samenleving is ten voordele van iedereen. Zij vinden, dat het de verantwoordelijkheid van de sterke (Rusland) is, de zwakke te helpen.

In het belang van de "common cause" zouden de Russen, China en andere achtergebleven communistische staten moeten helpen om een vluugere socialistische omschakeling te bewerkstelligen. De Russen zouden ook grotere risico's moeten nemen en grotere offers moeten dragen om socialistische overwinningen op kritieke plaatsen in de wereld te forceren.

De Russen zijn hiertegen. Zij zeggen: "De opbouw van het communisme in ons land komt neer op het volbrengen van onze internationale plicht aan alle revolutionaire krachten in de wereld". (Chroetsjov). (Dit betekent natuurlijk niet, dat de USSR niet vele communistische activiteiten in het buitenland uit volle macht steunt).

De hierboven aangehaalde verschillen zijn van groot praktisch belang voor China geweest.

De Chinese communisten hebben nu vier jaar lang door een zware interne crisis in de moeilijkheden gezeten; niet alleen hebben zij de hoop op een snelle ontwikkeling moeten opgeven, maar hun hele toekomst staat op het spel.

Rusland heeft zich in deze crisis niet alleen afzijdig gehouden, zij heeft economische sancties toegepast, Russische technici teruggetrokken, Russische crediten ingetrokken.

De handel tussen de twee is teruggevallen tot een fractie van wat het was.

Poiping heeft geantwoord met het opnieuw bevestigen van het principe van "zelfvertrouwen en zelfopbouw".

Het heeft de wil en een mogelijkheid getoond zijn doel door eigen werk en middelen te behalen.

Maar door het op deze manier op te lossen, hebben de Chinese leiders zich moeten onderwerpen aan een vermederende achteruitgang van de verwachtingen.

Waar eerst gesproken werd in termen van enige jaren, is het nu tientallen jaren geworden.

Nu het Rusland niet is gelukt, Poiping in het gelid terug te brengen, heeft het een defacto-splitsing in het socialistische kamp teweeg gebracht.

Zij hebben de CEMA gebruikt om de socialistische staten in twee groepen te verdelen, een begunstigde, nauw aan elkaar verbonden groep van staten, die bereid is door Rusland gedececreerde normen voor intra-bloc samenwerking te aanvaarden, en een andere groep, die bestaat uit die staten, die staan op een ontwikkeling volgens hun eigen weg.

In het CEMA-charter is duidelijk vastgelegd, dat Rusland het voor het zeggen heeft, maar ook dat ook niet-Europese staten toegelaten konden worden. Dit houdt dus een waarschuwing in voor China, dat als zij lid willen worden, zij de suprematie van Rusland moeten erkennen.

Peking, Noord-Korea en Noord-Vietnam namen zoals verwacht werd geen actie, maar Buiten-Mongolië verzocht en kreeg aansluiting. Vanuit het praktische standpunt wordt het veel rondgebazuinde "Comité van Socialistische Staten" door Moskou beschouwd als zijnde een associatie van de USSR met de Europese satellieten, zonder Albanië, maar met Buiten-Mongolië.

Het meest opvallende en fascinerende deel van het Sino-Sovjet geschil is de diepte van het ideologische debat.

Ieder heeft zijn eigen Marxistische-Leninistische uitlog; wat de een ziet als goed, ziet de ander als fout.

Een van de redenen hiervoor is, dat de enige taal die de communisten gebruiken, de doctrine-taal is.

Iedere politiek of actie wordt bekoken en afgewogen tegen stigma's en eventueel verworpen als on-Marxistisch, revisionistisch, doctrinair, opportunistisch, dwepziek of wat al niet.

Deze ideologische aanvallen en tegenaanvallen, die in de strijd naar voren kwamen, mochten daarom ook gezien worden als op zich zelf staand minder belangrijk, maar in zijn totaliteit als beeld van de grote tegenstrijdige grondbelangen.

Moskou bijvoorbeeld brengt volgens vaste lijnen interpretaties van de doctrine naar voren, die tot resultaat hebben, dat zij de USSR bevrijden van enige automatisch verplichte opofferingen en het nemen van risico's in het belang van de vooruitgang van de zaak van het wereldcommunisme.

China brengt interpretaties naar voren, die juist tegengesteld zijn. Het is niet zo, dat de Russen een constante "zachte" koers voorstaan, terwijl de Chinezen alleen maar een harde koers zien.

De Russen willen dat zij alleen en zelf beslissen wat voor koers, hard of zacht, en dat de rest van het wereldcommunisme hen hierin volgt.

Zij willen in principe niet gebonden zijn aan enige lijn van actie, waarvan zij vinden, dat die niet in het belang van Rusland is.

Peking, van de andere kant, wil, dat Moskou zich hier wel aan bindt, als de niet Sovjet-leden van het verbond dit goed lijkt.

Iets anders is, dat als meningsverschillen in het ideologische vlak worden getrokken, deze een speciale in zich zelf al dynamische richting uitgaan.

Een oorspronkelijk verschil kan dan klein zijn, maar op het moment, dat het als verschil wordt geconstateerd, komt er op dat speciale gebied een scheiding, waarbij de ene opvatting helemaal juist is en de andere q.q. een volkomen ketterij.

Bovendien leiden verschillen in de juiste uitlog van de fundamentele doctrine, speciaal in een beweging als het communisme, tot schouring, omdat de grootste kracht, die hen samenbindt, juist de gelijke ideologie is.

Op het moment, dat het principe van één enkele autoratieve lijn is gebroken, verdwijnt noodzakelijkerwijs de monolitische samenhang. Het Marxisme in de tweede helft van de 19e eeuw werd op verschillende manieren uitgelegd, en, hoewel van binnen uit, geïnterpreteerd naar eigen belang en behoeften.

Op het moment dat dit gebeurde, hield het op een beweging te zijn en werd een filosofisch patroon, waarop zeer verschillende eigen richtingen en interpretaties werden geborduurd.

Lenin bepaalde het "Democratisch Centralisme", dat inhield: een absolute aanname van, en een blinde gehoorzaamheid aan de richting, aangegeven door het centrum, als zijnde onvermijdelijk om tot een succesvolle revolutionaire stuwkracht te komen. Speciaal in dit opzicht was hij zonder twijfel juist.

De belangstelling in het Sino-Sovjet conflict heeft zich natuurlijk geconcentreerd rond de vraag of op enig moment een van de twee partijen openlijk de banden verbreekt, die nog bestaan. Gezien de aard van het geschil, blijft deze mogelijkheid zeker bestaan.

De vraag echter, of al of geen totale breuk zal ontstaan, mag de aandacht niet afleiden van al datgene wat in deze richting al geschiedde.

Effectieve eenheid bestaat niet meer in het communistische kamp, ja sterker nog, er bestaat niet één kamp meer, in de zin van het vroegere.

Er zijn nu reeds twee kampen en het schijnt, dat er meerdere in opkomst zijn. Verdoling van de krachten in het communistische kamp is een bestaande realiteit.

Het kan zijn, dat Moskou en Peiping erin slagen tot in het oneindige door te gaan met een ongemakkelijke associatie, maar veel van de ideologische stuwkracht, die bij het vroegere samengaan bestond, schijnt voor altijd verdwenen te zijn.

Uit bovenstaande moog blijken, dat van een ernstige scheuring in het communistische blok kan worden gesproken, althans, gezien vanuit een niet-communistisch standpunt en met een westers oog. Moge danal de ideologische stuwkracht van het communistisch "geloof" aan intensiteit hebben ingeboet, en dit wel voornamelijk ten aanzien van de westerse communisten, aspirant-communisten en andere "follow-travelers", een en ander sluit een soort roosterende "grootste-gemene-deler" van alle communisten zeker niet uit, en wel die, welke ruwweg kan worden samengevat onder het begrip "anti-kapitalistisch", waarbij het begrip "kapitalistisch" in het communistische jargon dient te worden gelezen als "alles wat niet-Marxistisch is".

Immers, ook ten tijde van de felste ideologische strijd tussen Rusland en Joego-Slavië, bleek de praktische samenwerking, bijvoorbeeld op militair-politiek terrein, tussen beide twistende broeders gehandhaafd.

Het zogenaamde "niet-gebonden" zijn van Joego-Slavië blijkt nu reeds een tijdelijke taktiek te zijn geweest, evenals de "vroedzame coëxistentie" van Khroetsjow, welke gebaseerd is op meerdere uitspraken van Lenin.

Het zou voor het westen een grote fout zijn, zich te veel blind te staren e.g. te verheugen op deze communistische "familie-twist", welke uiteindelijk niet het communistisch einddoel betreft (i.e. wereldoverheersing), doch slechts de wijze waarop dit bereikt dient te worden.

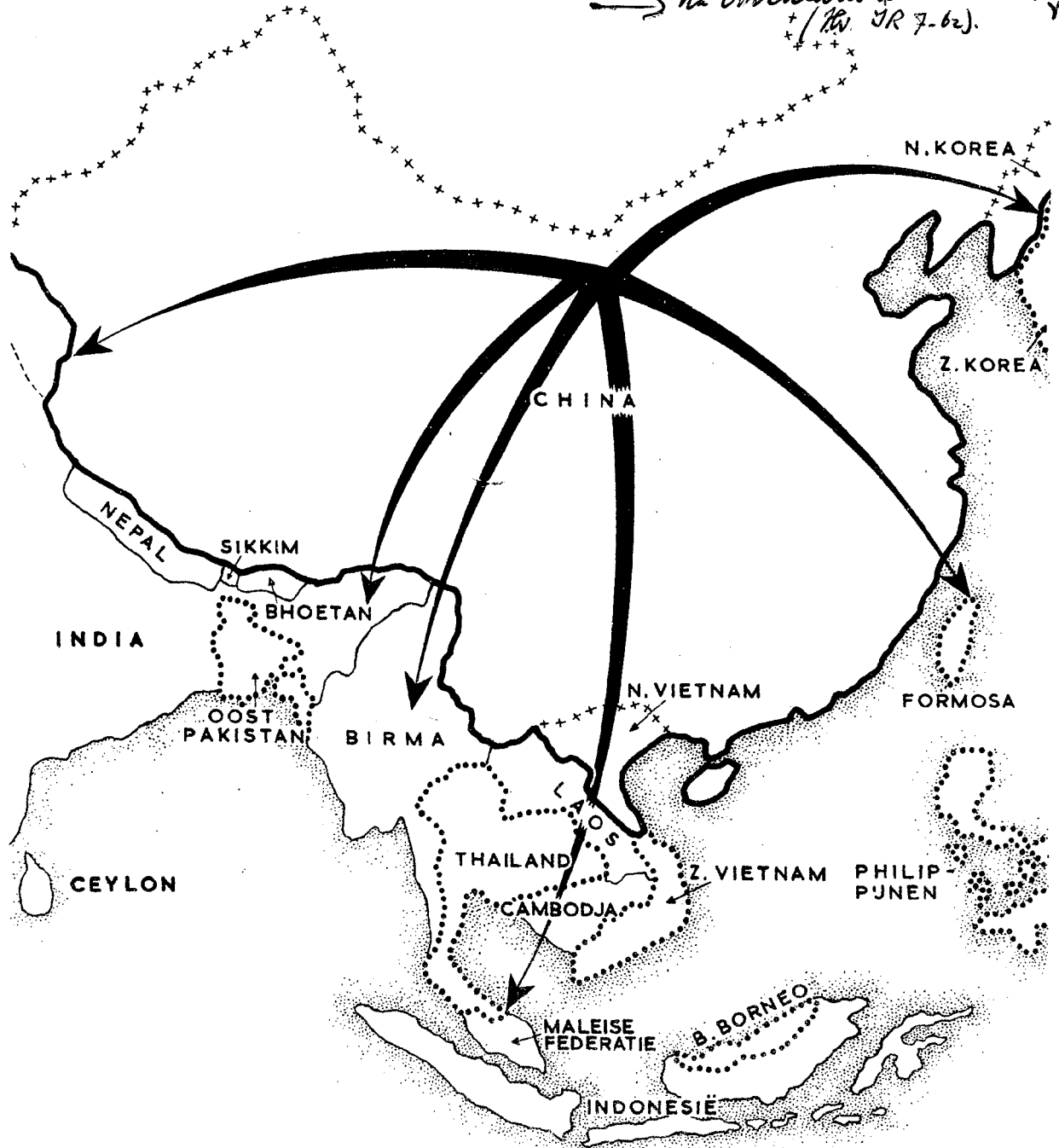
8(+7)-62

8-62

INTERNE VOORLICHTING
Documentatiemateriaal
Voorlichtingsbulletin Nr 20

A: [handwritten]
ID: [handwritten]
#B: [handwritten]
→ de circulatie van I.D.: [handwritten]
[handwritten]

SOVJET UNIE

CHINA'S - AGRESSIE

In dit bulletin zijn enige gegevens betreffende de politieke en militaire ontwikkelingen in China, speciaal ten aanzien van het conflict met India verzameld. In bulletin nr 19 zijn reeds de interne moeilijkheden van China behandeld. Zoals in het bulletin " Het Communisme " van de oranje map is vermeld speciaal op blz 31 e.v. weerhouden deze moeilijkheden de leiding van de Chinese communistische partij niet om allerlei zeer kostbare oorlogen te voeren om hun politieke doelstellingen na te streven. Op blz 12 van het bovenbedoelde bulletin wordt aangegeven hoe klein de eigenlijke groep is die enige invloed op het politieke beleid kan uitoefenen. De instructeur doet er goed aan hier in het geval van China met nadruk op te wijzen en daar tegenover te stellen de op blz 8 van het bulletin Democratie en rechtstaat tot uiting komen van een democratische wilsvorming.

Officieren belast met de interne voorlichting dienen nauwlettend de snel bewegende politieke toestand van China gade te slaan, teneinde in hun lessen zo actueel mogelijk nieuws te kunnen verwerken.

Meerdere exemplaren van dit bulletin kunnen worden aangevraagd bij het Bureau Interne Voorlichting, Grote Marktstraat 40 te 's-Gravenhage.

W.B. In verband met de eind november aangekondigde wapenstilstand tussen India en China is de uitgave van dit bulletin vervroegd en verschijnt dus vóór nr 19 dat begin december 1962 zal worden uitgegeven.

* In het Verre Oosten neemt het communistische China een steeds voornamere plaats in, deels door zijn agressieve optreden jegens zijn burens, deels ook door zijn enorme inwonertal (700.000.000) die voor het eerst in de geschiedenis allen tegelijkertijd één doel nastreven: de wereldheerschappij van het Communisme. Hoewel dit intern tot geweldige spanningen heeft geleid zoals in bulletin nr 19 "China" is beschreven, heeft de brute dwang van de Chinese communistische partij als resultaat gehad dat praktisch de gehele wereld met ingehouden adem China, de ontwakende draak, schijnt gade te slaan. Hoe is het zover gekomen?

In het jaar 1911 brak spontaan een revolutie los die een einde maakte aan de oudste dynastie ter wereld. Hoewel in februari 1912 de republiek werd uitgeroepen was het enorme rijk nog niet tot rust gekomen. Een tweede revolutie barstte enige jaren later los die, met krachtige steun van Sowjet Rusland, de eerste republiek wegvaagde. In de revolutionaire partij die hierbij de leiding had, de Kwo Mintang onder leiding van dr. Soen Yat-sen, ontstond tenslotte wrijving tegen de zeer grote Russische invloed. Generaal Tsjiang K'ai-sjek, de militaire leider van de partij, wist de Communisten uit de partij te weren en na de dood van dr Soen Yat-sen de macht in het land in handen te krijgen. Nu volgde een jarenlange strijd tussen de nationalistes, zoals de leden van de Kwo Mintang zich nu noemden en de Communisten. Tijdens de 2e wereldoorlog werd een wankel gewapende vrede tussen de nationalistes en de Communisten gesloten om tezamen de Japanners te bestrijden. Na de oorlog laaide de strijd wederom fel op. De Communisten die zich aanvankelijk uitgaven voor landhervormers en de boeren eigen grond beloofden waren daardoor in staat ongelimiteerd recruten van het platteland voor hun legers te betrekken. De Amerikaanse generaal Marshall trachtte tevergeefs in dit conflict te bemiddelen. Generalissimo Tsjiang K'ai-sjek's legers werden echter verslagen, dat kwam mede omdat de Chinese bevolking moe van de voortdurende oorlogvoering Mao Tse-toeng, de leider van de communistische partij, over het algemeen welwillend had ontvangen. Men meende dat de regering van de Communistische leider onmogelijk slechter kon zijn dan die van het corrupte bewind van Tsjiang K'ai-sjek.

Mao Tse-toeng werd de eerste premier van China.

Zo gelukte het de Communisten, wat de formidabele Japanse legers in acht jaar niet klaar hadden kunnen spelen: de bezetting van het gehele Chinese rijk. Met uitzondering van een legertje van 20.000 soldaten dat zich in Noord Birma terugtrok waren de nationalistische legers in de zomer van 1950 van het vaste land verdreven. Tsjiang K'ai-sjek vestigde zich op Formosa en trachtte vanuit de hoofdstad Taipeh zijn terugkeer naar het vasteland voor te bereiden.

Expansie.

Het nieuwe bewind toonde zich met deze overwinning niet vergenoegd en startte onmiddellijk met expansie. Het eerste slachtoffer was Zuid-Korea. Nadat de Noord Koreaanse legers door een in allerijl gevormde UN-leger was verslagen en vernietigd mengde zich een Chinees miljoenen "vrijwilligers" leger in de strijd. Deze beperkte oorlog duurde tot 1953, toen een wapenstilstand aan een uitzichtloze stellingsoorlog een einde maakte. Ondertussen was in 1951 Thibet aan de beurt gekomen. In september 1951 trokken Chinese troepen de hoofdstad Lhasa binnen. Ook aan het praktisch onmiddellijk na de oorlog ontstane conflict tussen Frankrijk en zijn voormalige kolonie Indo-China besteedden de Chinese Communisten hun aandacht.

In 1952 werd echter het leger van Tibet ontbonden en het personeel in een nieuwe Communistische strijdmacht ingedeeld. De Chinezen trachtten gelijdelijk aan hun greep op het land en zijn bewoners te versterken. Dit leidde op den duur tot openlijke opstand, die door de Chinezen bloedig werd onderdrukt. De Dalai Lama, de geestelijke leider van het land vluchtte daarop naar India (1960), waar hem door de regering gastvrijheid werd verleend. Nehroe gaf hem daarbij in een persoonlijk onderhoud te verstaan dat hij beter naar zijn hoofdstad Lhasa kon terugkeren en dat hij van India geen steun kon verwachten bij een verzoek om de Thibettaanse zaak bij de Verenigde Naties voor te brengen. Zo zien we dat Nehroe steeds weer een zogenaamde "neutralistische" koers trachtte te sturen en daarbij geneigd was meer van Moskou en Peking door de vingers te zien dan begrip op te brengen voor het standpunt van het Westen.

Toen echter China blijk gaf ook de begerige blik op zijn land te hebben geworpen verkoelde de aanvankelijk hartelijke nabuurverhoudingen. Reeds in 1960 deden in India geruchten de ronde, dat Chinese troepen in Thibet zich niets van de grenzen met India aantrokken. Peking verweet India dat zij toestonden dat op India's grondgebied uitgeweken Thibettanen verzet tegen de "wettige" Chinese regering organiseerden. Nadat in New Delhi berichten waren binnengekomen dat Chinese leiders zich hadden uitgelaten dat spoedig ook Ladakh (in het noord-oosten van Kashmir; zie kaartje), het noordelijke grensgebied van Assam, en de gebieden Sikkim en Bhutan zouden terugkeren naar het grote Chinese moederland, nam de spanning in India toe. Eind augustus 1960 bevestigde Nehroe in het Indiase parlement dat het Chinese Bureau voor Buitenlandse betrekkingen in Lhasa Indiërs had ontraden pelgrimstochten naar Thibet te ondernemen omdat er strafexpedities tegen opstandige Thibettanen aan de gang waren, waardoor de veiligheid van pelgrims niet kon worden verzekerd. Enige dagen later gaf hij toe dat enige honderden Chinese soldaten het noordelijke grensgebied van Assam waren binnengevallen en dat bovendien Chinese troepen waren gesignaleerd in Ladakh en NO-Kashmir. Nu was dit laatste niet nieuw, want reeds in 1957 hadden Chinese troepen stukken van Ladakh (3) bezet en er zelfs een weg aangelegd (4). De Indiase regering had hiervan niet veel ophef gemaakt omdat het een van ouds omstreden gebied was, maar tenaanzien van Assam kon men dat niet zeggen. Volgens Chinese kaarten wenste China op het gehele gearceerd aangegeven gebied 1 en 2 beslag te leggen. Nota's en protesten vlogen heen en weer, waarbij Peking erop wees dat India een grens aanvaarde die in de koloniale tijd was vastgesteld, zonder dat China daar zijn goedkeuring aan had gehecht. Op Nehroe werd krachtige druk uitgeoefend om scherpe maatregelen te nemen. Hij bleek daar evenwel niet voor te vinden te zijn. Aan de andere kant waren de gemoederen in India toch zo verhit geraakt, dat hij meende niet op het voorstel van Tsjow Jen-lai in te kunnen gaan om samen te komen om het conflict te bespreken. Hij stelde de eis dat eerst de Chinese troepen teruggetrokken moesten worden voordat dit kon gebeuren. Peking ging hierop echter niet in. Toen Chroestsjow in 1960 op doorreis naar Indonesië ook enkele dagen in New Delhi verbleef had men algemeen aangenomen, dat hij een met Peking geheel doorgesproken bemiddelingsvoorstel bij zich zou hebben. Nehroe had daar immers meerdere malen om gevraagd.

De ontwikkelingen van eind november 1962.

Ten gevolge van de voortdurende massale aanvallen van de Chinese troepen werden de India's stap voor stap teruggedrongen. De Chinezen volgden daarbij dezelfde tactiek als in Korea. Frontale aanvallen in grote golven, waarbij honderden aanvallers werden weggemaaid.

Telkens stormden echter weer nieuwe golven voorwaarts, gillend en krijsend en struikelend over hun eigen doden en gewonden. Het was duidelijk dat het kleine Indiase legertje hier niet tegen opgewassen was. Ondanks heldhaftige weerstand werden de Indiase stellingen en versterkingen opgerold of ingesloten.

In Assam wisten de Chinezen na een geslaagde doorbraak van de frontlinie een grote Indiase macht te omsingelen en ver naar het zuiden door te stoten. De indruk ontstond al spoedig dat er geen sprake meer was van een geordende terugtocht van het Indiase leger. Tezpoer op ca 100 km van het front waar het hoofdkwartier van het Indiase leger was gevestigd, werd al spoedig overstroomd met vluchtelingen. Deze trachtte men met gerequireerde schepen langs de Brahmapoetra af te voeren.

Op 20 november gaf een woordvoerder van het Indiase Ministerie van Defensie bekend dat de Chinese troepen de laatste verdedigingslinie voor Tezpoer in de vlakte van Assam hadden doorbroken. Daarop reden in de stad politie-jeeps rond en riepen de bewoners op om loopgraven te graven. Deze oproep was voor vele bewoners de aanleiding om zo snel mogelijk de benen te nemen. Duizenden mensen stroomden met hun schamele bezittingen onder hun arm, naar de oevers van de heilige rivier in de hoop een plaatsje op een schip te veroveren. Ambtenaren verbrandden hun documenten en bankbedienden wierpen bankbiljetten ter waarde van miljoenen op stapels en staken er de brand in. De paniek werd nog groter toen bekend werd dat de autoriteiten de deuren van de gevangenis en van het krankzinnigen-gesticht hadden opengezet. Honderden gevangenen, onder wie beruchte moordenaars stroomden door de stad. Boeren lieten hun vee vrij en verbrandden hun huisraad en gingen er van door onder achterlating van de bijna rijpe oogst op de velden. In deze wanhopige situatie hield premier Nehroe een radio-toespraak tot het Indiase volk. Hij zei hierin onder meer:
"India zal tot het bittere einde doorvechten en nooit een compromis sluiten. Dit is onze eerste onafhankelijkheidsoorlog", riep Nehroe uit.

Als een donderslag bij heldere hemel kwam toen het bericht uit Peking dat China het vuren zou staken en 20 km achter de grens van 7 november 1959 zou terugtrekken. Het voorstel kwam erop neer dat de Chinezen het pas veroverde gebied van Assam zouden ontruimen, maar in het noordwesten een groot deel van Ladach bezet zouden houden.

Inderdaad hielden zij woord en op 21 november 1962 werd het vuren gestaakt. India staat nu voor de keus: Praten op Pekings voorwaarden of doorvechten. De voornaamste Indiase bladen wensen dat er doorgevochten zal worden tot het land van aanvallers is gezuiverd. Engeland en Amerika gaan ondanks het eenzijdige Chinese bestand voort met de verstrekking van de gevraagde militaire hulp.

Wat kan de reden zijn van deze plotselinge Chinese handelwijze ?

De vraag die Nehroe op het ogenblik waarschijnlijk kwelt is waarom Peking zo onverwachts de strijd staakt op het ogenblik dat zij op het punt staan naar de Assam-vallei door te breken. Men zou kunnen veronderstellen dat het hun meer om Ladach in Kasjmir is begonnen dan om de grensgebieden in Assam. Maar dat is nog geen reden om vrijwillig de veroverde gebieden prijs te geven voor het begin van de onderhandelingen. Ze zouden immers een prachtig ruilobject kunnen vormen om India ertoe te brengen afstand te doen van zijn aanspraken op het door Peking geëiste deel van Ladach. Misschien ook ligt de oplossing in de militaire sfeer. Er wordt veronder-

